
85 GODINA ODJELA ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU U SISKU

Bolić Lora,
specijalizantica fizikalne medicine i rehabilitacije

Dana 6. lipnja 2018. godine obilježena je i proslavljena velika obljetnica sisačke fizijatrije na kojoj je predstavljena knjiga „85 godina Odjela za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u Sisku“ autora voditeljice Odjela, doktorice Tatjane Vrge, i profesora povijesti umjetnosti Berislava Persoglie.

U knjizi je opisana povijest sisačke fizijatrije koja je započela 1923. godine, kada je industrijalac Petar Teslić pokrenuo istraživanje područja bivšeg Panonskog mora kao mogućeg naftnog i jodnog nalazišta. Teslić je tražeći naftu, tj. mineralna ulja, napravio bušotine u kojima je pronašao vruću mineralnu jodnu vodu čija je temperatura varirala između 19 °C i 53 °C, što je ujedno bila najtoplija jodna voda u Europi. Godine 1932. izgrađena je kupališna zgrada „Jodnog lječilišta“, te omogućena uporaba jodne vode u zdravstvene svrhe uz stručni liječnički nadzor specijalista balneologa dr. Mile Kneževića. Kupalište je pružalo usluge liječenja električitetom, masažom, helioterapijom, te blatnim i mineralnim kupkama. Ljekovita jodna voda izvirala je kraj samog Kupališta iz četiri izvora u ukupnoj količini od 110 000 litara/sat, a dubina izvora je bila oko 190 metara. Za vrijeme Drugog svjetskog rata, od 1942. godine, Kupalište je služilo kao rehabilitacijski centar i kasino za njemačke vojnike, a prigodom povlačenja vojske zgrada je bila poprilično devastirana. Godine 1948. započinju prvi popravci i adaptacije zgrade, a već od 1950. godine počinju i prva liječenja i terapije, naročito jodnim muljem. Klimatološki institut NR Hrvatske kupalište je 1953. godine službeno proglasio Lječilištem. Tijekom 1965. godine Lječilište se pridružuje Medicinskom centru Sisak i postaje Dje latnost za reumatologiju i fizikalnu medicinu. Funkcioniranje Jodnog lječilišta prestaje 1991. godine, kada su zgrade predane na upotrebu hrvatskoj vojsci, a služba je premještena u prostore Gradskog bazena. Nakon Domovinskog rata obnavljaju se prostori lječilišta i služba se vraća u svoje prvobitne prostore. Početak vođenja Odjela od strane dr. med. Tatjane Vrge započinje 2002. godine, a obilježen je povratkom u novoadaptirani prostor bivšeg „Jodnog lječilišta“, što je omogućilo daljnji razvoj Odjela na načelima suvremene medicinske rehabilitacije kroz kontinuiran, kompleksan, interdisciplinarni i

multidisciplinarni pristup bolesnicima, uključujući preventivu, liječenje i edukaciju. Rad se danas temelji na načelima polikliničko-konzilijarnog pristupa u dvije smjene u sklopu općih fizijatrijskih ambulanti, ambulanti za rehabilitaciju vertebroloških, traumatoloških, reumatoloških i neuroloških bolesnika, te ambulante za habilitaciju djece s neurorazvojnim smetnjama. Od 2003. godine, po pripajanju zdravstvenih kapaciteta bivše petrinjske bolnice Općoj bolnici Sisak, organiziran je timski rad specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije i fizioterapeuta u Ambulanti za fizikalnu medicinu Petrinja. Na svim bolničkim odjelima OB Sisak primjenjuju se suvremeni postupci medicinske rehabilitacije, i to u vidu rane medicinske rehabilitacije nakon operativnih zahvata lokomotornog sustava, nakon moždanog udara i drugih neuroloških deficita, rana kardiološka medicinska rehabilitacija po kardiovaskularnim incidentima, plućna rehabilitacija i fizioterapijski tretman bolesnika na Odjelu za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivnu medicinu. Također, provode se fizikalni tretmani održavajuće medicinske rehabilitacije ležećih bolesnika na ostalim odjelima, posebice u smislu prevencije hospitalnih komplikacija. Danas, u Jodnom lječilištu više nema jodne vode zbog dvije pretpostavke; prve da je oštećen podzemni tok jodne vode, i druge, zbog tektonskog poremećaja, ali dokaz da jodne vode na sisačkom području još uvijek ima je prirodno izbijanje tople jodne vode kraj sela Bok, nedaleko Siska.

Na Odjelu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju 2017. godine je bilo zaposleno 56 djelatnika, od kojih 5 liječnika specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, te jedna liječnica na specijalizaciji (1 liječnik subspecijalist reumatolog i 1 liječnik certificirani Bobath terapeut), 42 fizioterapeuta (5 diplomiranih fizioterapeuta, 19 prvostupnika fizioterapije, 18 fizioterapijskih tehničara), 1 radni terapeut, 4 medicinske sestre i 3 administrativna tajnika. Sa svrhom praćenja i primjene najnovijih metoda u medicinskoj rehabilitaciji, svim se zdravstvenim djelatnicima pruža mogućnost edukacije i doedukacije. Redovito se održavaju sastanci stručnog kolegija, kao i stručna predavanja. Odjel je suvremeno opremljen i stručno osposobljen za funkcionalno liječenje pacijenata, odnosno pružanje različitih modaliteta fizikalne terapije uporabom suvremenih aparata za fizikalnu terapiju te primjenu kineziterapijskih metoda. Primjenjuju se elektroterapijske procedure, elektromagnetoterapija, kratkovalna diatermija, terapijski ultrazvuk i laseroterapija, termoterapija, krioterapija i svjetlosna terapija. Provode se i postupci limfne drenaže, manipulacije zglobova tehnikom manualne medicine, aplicira se *kinesiotaping* i *dry needling*. Izvode se individualni suvremeni programi terapijskih vježbi, kako za odrasle pacijente tako i kod djece s poteškoćama u neuromotornom razvoju po Bobath metodi. U farmakološkom liječenju od 2010. godine uvodi se liječenje biološkim lijekovima kod bolesnika koji boluju od upalnih reumatskih bolesti. Sve timske aktivnosti usmjerene su krajnjem cilju – ponovne i što potpunije integracije bolesnika u obiteljsko, socijalno i radno okruženje.

Daljnje aktivnosti Odjela usmjerene su na uspostavu dijagnostičke jedinice, i to u vidu mogućnosti UZV dijagnostike lokomotornog sustava i EMNG dijagnostike, uz podržavanje readaptacije zgrade Jodnog lječilišta i revitalizaciju eksploatacije termalne jodne vode, zapostavljenog resursa i znakovitog simbola grada Siska. Svakako je velika želja cijelog rehabilitacijskog tima našeg Odjela za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju da, u odnosu na aktualnu simboličku oznaku „Jodno lječilište“, isto razvije u suvremeni rehabilitacijski centar.